

İstanbul'daki Kültür

TÜM - DER VE TÜTED VERGİ DÜZENLEMELERİNİN ADALETSİZLİĞİ GİDERMESİNİ İSTEDİLER

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu) TÜM-DER (Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği) Genel Başkanı Erhan Tezgor ve TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) Genel Başkanı Aykut Göker, ortaklaşa yaptıkları basın toplantısında «Hükümetçe öngörülen son vergi düzenlemeleri»ne ilişkin görüş ve önerilerini açıklamışlardır.

Tezgör ve Göker şöyle demişlerdir:

«Billindiği gibi ülkemizde gelir vergisi uygulamasında ücretliler aleyhine açık bir adaletsizlik hüküm sürmektedir. İşçilerden, öğretmen, memur, teknik eleman ve benzeri emekçilerden oluşan ücretlilerin ulu-

sal gelirden aldıkları pay % 33 oranında iken bu kesimlerden alınan gelir vergisinin, toplam içindeki payı % 66'dır.

Aralarında sanayicilerin, ithalat ve ihracatçıların, tüccarların, bankerlerin bulunduğu beyannameli mükelleflerin ise ulusal gelirden aldıkları pay %67 iken toplam gelir vergisindeki katılma payları yalnızca % 34 dolayında kalmaktadır.

Gelir vergisi uygulamasındaki en çarpıcı adaletsizlik tarım kesimi gelirlerinin vergilendirilmesinde ortaya çıkmaktadır. 1975 yılında tarım kesimi gelirleri ulusal gelirin % 23,2'si iken bu kesimin, gelir vergisine katılma payı % 1,4 merkezlin

de olmuştur.

Vergilerin ödenmesinde beyannameli vergi mükellefleri lehine tanınan ayrıcalıklar, adaletsizliği katmerleştirmektedir.

Bir beyannameli mükellef kazancının vergisini 11-13 ay sonra devlete ödemektedir. Yanlı vergi olarak ödeyeceği parayı yaklaşık 1 yıl kullanabilmek imkânına sahiptir. Bu durumda, örneğin bir sanayici, 1 yıl süreyle ödeyeceği vergi tutarında devletten faizsiz kredi sağlamış olmaktadır. Buna karşılık tüm ücretliler vergilerini, ücretlerini aldıkları anda ödemek durumundadırlar.

Vergi gecikme cezası olarak uygulanan ceza hadleri de (ge-

cikilen ilk ayda % 10, daha sonraki aylarda % 2) beyannameli mükelleflere vergilerini geç ödeme imkânı sağlamaktadır. Çünkü bu hadler genel olarak borçlanmalardaki cari faiz hadlerinin ve diğer masrafların altında kalmakta ve vergi mükellefi vergi borcunu geç ödeyerek kendisine daha ucuza mal olan bir kredi kaynağı bulabilmektedir. Ücretlilerin vergilerini geç ödeme gibi bir imkânları olmadığına tekrar işaret edelim.

VERGİ KAÇAKÇILIĞI

Vergilendirme ve denetleme sistemimiz beyannameli mükelleflere geniş ölçüde vergi kaçırma imkânı vermektedir. Ma-

liye Bakanlığınca yapılan resmi açıklamalara göre yılda yaklaşık 70 milyar TL.lık vergi çıkarılmaktadır. Bu, kapitalist ekonominin ücretliler aleyhine, bilinerek sağladığı bir kolaylıktır.

Türkiye'de bütün vergi yükü dar gelirli sınıfta iken vergilendirilmeyen potansiyel alanlar mevcuttur. Örneğin gayri menkul rantlarındaki artış vergilendirildiği takdirde yılda 50 milyar TL.lık gelir elde edilmesi söz konusudur. Ama arsa spekülâtörlerinin, büyük mülk sahiplerinin çıkarlarının hâkim olduğu bu alana dokunulmamaktadır.

Asgari ücret olarak saptanan 3300 TL.'nin yapılan son devalüasyondan sonra hiç bir anlamı kalmamıştır. Asgari ücret, ücretlilerin insanca yaşama düzeyine ulaşmalarını bir düzey yükseltilmelidir.

Yalnızca ücretlilere uygulanan özel indirim asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir. Asgari ücretin her yükseltilişinde özel indirimin de aynı düzeye yükseltilmesini sağlayan bir işleyiş biçimi getirilmelidir.

Asgari ücret her yıl yeniden saptanmalıdır. Ücretlilerden kesilen mali denge vergisi kaldırılmalıdır. »

CUMHURİYET

7 NİSAN 1978